

A Különös ajándék a legrosszabb előadása a Tanyaszínháznak

A nyári időszakban egyetlen színházi esemény van e tájon: a Tanyaszínház bemutatója. Így azután több mint három évtizede nagy lelkesedéssel várjuk megmutatkozásukat, hisz jó ideje már nem megyünk a Dubrovnikai nyári játékokra, meg Splitbe sem. A fontos a számunkra, hogy minden körülmények ellenére él még a Tanyaszínház, és fontos küldetése van ezen a tájon. Évente várják a magyarok településeken. Lelkes közönsége van, akik számára ünnepek számít a fiatal együttes megmutatkozása és az előadással közölt vélemény kinyilatkoztatása. Meg is telnek azok a terek, ahol a színész-jelöltek és színészek előadják gondolataikat, a különböző stílusú és típusú előadásokkal, ügyelve arra, hogy minden évben továbbvigyék a tájékoztatás fonalát és a kifejezési módot. Vagyis mindig magasabbra állítva azt a bizonyos mércét.

Nos, így gondolta a színházi krónikás, hogy így lesz ez az idén is, hisz megjelent Czérna Ágnes *Tanyaszínház* című könyve is, amely igen fontos kiadvány, azért, mert egy szövegkompiláció az immár az immár intézménnyé lett Tanyaszínház alakulástörténetéről és tevékenységéről. A kiadvány azonban nem hibátlan. Azt is mondhatnám, hogy imitt-amott pontatlan. De hát jó, hogy van. A baj pedig az, hogy az utókornak így marad majd ez meg, az összes hibájával együtt. Majd megnéztük Ferenc Judit *Különös ajándék* című szövegének előadását Puskás Zoltán színész-rendező színre állításában. A címnek van egy alcíme is, miszerint ez a mű egy belvárosi ballada. Na már most, az irodalmi műfajokban tájékozottabb néző várja a balladát, főleg a belvárosit. Belekalkulálva a balladai homályt is, a tragikus tárgyú, szaggatott, homályos előadású rövid elbeszélő költeményt. De KÖLTEMÉNYT, és nem a káromkodások burjánzását, a nyelvi szint sivárságát, a gondolatlanságot, hanem a néző vár egy dramaturgiai ívet, a jelenetek egymásra épülését, a szerepek fölépítését, a konfliktusig vezető ív megoldását, a jelleme meghatározását, és mindezt várja, értelmes mondatok megfogalmazásában, és azoknak a mondatoknak az érthető kifejezésében. Persze lehet ebben az egész sorban káromkodás is, de annak is van helye, indokoltsága, szerepe, hisz Rusante *A csapodár madárka* című reneszánsz művében is elhangzik, idézem: „...ezt a szart, komámuram” mondat, s majd a néző csalódik. Csalódik, mert a Ru-

sante-idézetből csak az utóbbi rész marad meg, mert nincs drámai szöveg, balladáról már ne is beszéljünk. Ez egy nagyképű meghatározás, ami a műfajt illeti, a tudatlanság megnyilvánulása. Amit a néző lát: életképek kompilációja, amely sehonnantól sehováig vezet, a szapora, vulgár-naturalista gondolatlan kifejezési rendszerben, vasvillával összedobált rendezetlen szállási szalmakazal, amelyben helyet kap Petőfi is, meg a Kusturica-filmből átvett zene is, – legyen már jelen a balkáni melosz is – meg a nagy-magyar szívfájdalom is. Na de, amit a Különös ajándékban ígértek nekünk, csak ilyen szintű kifejezési rendszer, és akkor arra gondol a néző, hogy a szerző, csapatával együtt, ilyen kommunikációs rendszerben van. A nihil... No meg aztán nosztalgizunk is egy kicsit a régen szétesett Jugoszláviáról, a jó öreg kommunizmusról, idézzük meg már Tito szellemét, amikor a mostanihoz képest mégiscsak jól élünk. Csakhogy ebben az előadásban semmi semmivel nem függ össze. Ezért állítom, hogy nem avatunk drámaírot, meg azt is állítom, hogy nagyon rossz az előadás, mert a rendező a színészek futkározásán túlmenően semmit nem talált ki. Ilyenkor alkalmazható a bárzsingot ingerlő harsánykodás. Na de van egy mondas, amely az előadás kifejezési rendszeréből eredően, itt és most pontos, miszerint: egy meghatározott, kevésbé illatos, mondhatnám barna és bűdös masszából várat nem lehet építeni.

Egyetlen jelenetet emelek ki a látottakból, amikor a Jugoslavijo c. emlékdalt éneklük a színészek, nosztalgiából. Csakhogy ez már az előrehaladt korú nézőben vált csak ki asszociatív gondolatot, és kicsit kilóg ebből a látottakból. Egyébként az összedobált mondatokat valakinek rendszerezni kellett volna. A kevesebb így több lett volna. És talán akkor, egy kevésbé rossz előadást láttunk volna. De ez is valami, hisz a legrosszabb előadása a Tanyaszínháznak. Ebből is tanulhatunk, mondaná Brecht.

Mindenesetre, három színészi teljesítményt engednék meg magamnak, hogy kiemeljek szomorú érzésű élményeimből. Ők pedig: Soltis Lehel, Huszta Dániel és Mácsai Endre. A többi egy habrinyált semmi. Az volt a jó, amit nem is értettem a rossz szövegmondás és a harsányság miatt. Felejtjük gyorsan el, hisz vannak olyan ajándékok is az életünkben, amelyeket jól elrejtünk és gyorsan megfeledkezünk róluk.